

Barn- och
utbildningsnämnden

Yttrande över motion om hållbar kost

Förslag till beslut

Yttrandet antas och skickas till kommunstyrelsen.

Förslag till kommunfullmäktige

Motionen avslås.

Sammanfattning

Marielle Lahti (MP) och Magnus Arreflod (MP) har den 7 februari 2017 lämnat in en motion om hållbar kost av hög kvalitet inom skola och omsorg. Motionen har remitterats till barn- och utbildningsnämnden, Torshälla stads nämnd och vård- och omsorgsnämnden för yttrande. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 2 augusti 2017.

Motionärerna yrkar på följande:

- Att all mat i skola och omsorg ska vara ekologisk senast 2018.
- Att alla kommunala förskolor, skolor och vård- och omsorgsboenden ska ha egna tillagningskök om inte synnerliga skäl föreligger.
- Att införa ett mer långsiktigt mål kring matsvinn på minskat matsvinn i kg med 50 % till 2025.
- Att det vid upphandlingar ställs krav på att alla animaliska produkter som köps in ska ha producerats under förhållanden som minst motsvarar kraven i svensk djurskyddslagstiftning.
- Att kommunen inför vegetarisk mat som standard för verksamheter där mat serveras till anställda och förtroendevalda inom kommunkoncernen och att kött enbart serveras till dem som aktivt valt det.
- Att kommunen initierar samarbeten med lokala producenter och förädlare med syfte att skapa synergier och möjliggöra en ökad andel närproducerade och livsmedel inom de kommunala verksamheterna

Barn- och utbildningsnämnden ser svårigheter i att uppnå ett mål om att all mat inom våra verksamheter ska vara ekologisk senast 2018 då det finns en stor obalans mellan utbud och efterfrågan inom många varugrupper. I kommunens reviderade Klimatplan och i Årsplan 2017 redovisas målsättningen för ekologiska livsmedel till 50 procent år 2019. Dessa mål anses som rimliga. Övriga yrkanden i motionen pågår redan eller är beslutade.

Ärendebeskrivning

Motionen har remitterats till barn- och utbildningsnämnden, Torshälla stads nämnd och vård- och omsorgsnämnden för yttrande. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 2 augusti 2017.

Motionärerna poängterar att mat är ett fundamentalt behov för oss alla. God och näringsrik mat höjer livskvaliteten i alla åldrar och förbättrar vår hälsa, både fysiskt och mentalt. En bra kosthållning är ett av friskvårdens grundläggande verktyg, effekten blir minskade samhällskostnader på sikt. Miljöpartiet vill därför att Eskilstuna kommun arbetar för god och hållbar mat inom de offentliga verksamheterna men som också ger goda förutsättningar för lokal produktion och förädling av livsmedel.

Motionärernas yrkande redovisas nedan tillsammans med Barn- och utbildningsnämndens yttrande.

1. Att all mat i skola och omsorg ska vara ekologisk senast 2018.

Regeringen presenterade i februari 2017 en livsmedelsstrategi för Sverige¹ och en handlingsplan² bestående av ett 40-tal insatser för att nå livsmedelsstrategins mål om fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Regeringens inriktningsmål för ekologisk konsumtion och produktion är att 30 procent av den svenska jordbruksmarken ska utgöras av certifierad ekologisk jordbruksmark år 2030 och 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter år 2030.

Eskilstuna kommun har under 2016 reviderat Klimatplan för Eskilstuna kommun³. I klimatplanen framgår att andelen ekologiska inköp av livsmedel ska utgöra 50 procent till år 2019. I kommunens Årsplan 2017 framgår att kommunen ska upprätthålla en låg klimatpåverkan, skydda luft, vatten och mark från föroreningar samt öka naturens biologiska mångfald genom att bland annat fokusera på lokalproducerad mat och bibehålla andelen ekologisk mat i kommunens verksamhet. Målsättningen för andelen ekologiska livsmedel är 50 procent år 2019⁴.

¹ *Proposition 2016/17:104, En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet*

² *Regeringens handlingsplan: En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet*

³ *Revidering av Klimatplan för Eskilstuna kommun (KSKF/2016:214)*

⁴ *Årsplan 2017 (KSKF/2016:349)*

I nuläget finns en stor obalans mellan utbud och efterfrågan av ekologiska produkter inom många varugrupper. Det betyder att det inte är möjligt att uppnå ett mål om att all mat ska vara ekologisk senast 2018. Ett rimligare mål är att uppnå formulerade mål i Klimatplanen för Eskilstuna kommun och i Årsplan 2017, d.v.s. att andelen ekologiska inköp av livsmedel ska utgöra 50 procent till år 2019.

Alla skolor och förskolor är KRAV-certifierad enligt nivå 1 vilket innebär att minst 25 procent av det totala inköpsvärdet består av godkända livsmedel enligt reglerna för KRAV-certifierad produktion. Skolor och förskolor redovisar en betydligt högre andel än angivna 25 %.

Andel ekologiska inköp i skolor och förskolor är 58,8% för perioden jan-mars 2017 %

2. Att alla kommunala förskolor, skolor och vård- och omsorgsboenden ska ha egna tillagningskök om inte synnerliga skäl föreligger.

I skolor har vi 18 tillagningskök och 6 mottagningskök. I Förskolor finns de 33 tillagningskök och 9 mottagning

Att laga maten på plats har många fördelar. Varmhållningstiden minskas, ingen transport, möjligheten påverka måltidens innehåll ökar genom att ha en dialog mellan barnen och personal inom produktionsköken. I motionen oroar sig Miljöpartiet över utvecklingen som skulle kunna innebära att tillagningskök omvandlas till mottagningskök. Det finns inga sådana planer eller beslut.

3. Att införa ett mer långsiktigt mål kring matsvinn på minskat matsvinn i kg med 50 % till 2025.

Det finns redan mål för att minska matsvinnet med 50 % till 2019. Det målet är dessutom nivåsatt.

Enligt årsplan 2017 ska matsvinn ligga på högst 20 % år 2016, 15 % år 2017, 12 % år 2018 och 10 % år 2019. Vi har uppnått målet för första halvåret alltså 2017 med 14,9%

Dock är det viktigt att påpeka att en viss andel matsvinn får förekomma i våra verksamheter. Vi använder oss av buffé i de flesta av våra verksamheter där framställda mat måste kastas efter serveringen. Det ska finnas tillräcklig med mat samt ser tilltalande ut i serveringsbarer när sista gruppen av elever kommer.

4. Att det vid upphandlingar ställs krav på att alla animaliska produkter som köps in ska ha producerats under förhållanden som minst motsvarar kraven i svensk djurskyddslagstiftning.

Redan i dag ställs krav på livsmedelsproducenter vid upphandling.

Vid upphandling av livsmedelsprodukter ställs krav utifrån upphandlingsmyndighetens definition på basnivå, avancerad nivå eller spjutspetsnivå. Kriterierna är utvecklade för att beakta miljöskydd, djurskydd, folkhälsoaspekter och sociala villkor vid odling

utanför EU. Nivå på kvalitetskriterier för varje råvara beslutas av kommunens upphandlingskontor i samspel med representanter från övriga förvaltningar.

5. Att kommunen inför vegetarisk mat som standard för verksamheter där mat serveras till anställda och förtroendevalda inom kommunkoncernen och att kött enbart serveras till dem som aktivt valt det.

I dag serveras vegetarisk mat som standard vid träffar med kommunens tjänstemän och politiker t.ex. vid strategidagar, budgetupptakt och workshoppar av olika slag. Även vid andra tillfällen finns vegetarisk mat att tillgå.

6. Att kommunen initierar samarbeten med lokala producenter och förädlare med syfte att skapa synergier och möjliggöra en ökad andel närproducerade och livsmedel inom de kommunala verksamheterna

När Omlastningscentralen infördes 2016 var en av målsättningarna att köpa mer närodlad. Det är ett politiskt ställningstagande som fortfarande gäller och finns uttryckt i flera dokument, bl.a. i ”Rapport över Resiliensanalys av Eskilstuna kommuns livsmedelsförsörjning” och i Klimatplan för Eskilstuna kommun.

BARN – OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Åsa Lundkvist
Förvaltningschef

Thomas Åkerblom
Kvalitetschef

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen